

אפולו ואתנה במיתולוגיה

מהי המיתולוגיה? המיתולוגיה באה להסביר תופעות טבע שונות איך נוצר היקום השמש, הירח האדם העץ וכו'. אלה ששלטו היו האלים, הם היו בעלי צורה אנושית, אבל להבדיל מאיתנו בני האדם, הם חיו חיי נצח. לכל אל ואלה יש סיפור חיים, ובדיוק כמונו הם גם כועסים, מקנאים ואוהבים בטירוף. לאחר שהרומאים השתלטו על האזורים ברחבי איטליה בהם חיו יוונים, הם לקחו מהם את הספרות, האומנות וגם את המיתולוגיה כפי שהיא, רק הוסיפו ושינו סיפורים וכן שינו את שמותיהם של רוב האלים. אני רוצה לספר לכם על שני אלים מרכזיים במיתולוגיה היוונית, אפולו ואתנה כפי שכינו אותם הרומאים, שניהם היו ילדיו של זאוס/יופיטר שהיה ראש האלים.

ונתחיל באתנה שסיפור הולדתה מכניס אותנו לעולם המיתולוגי המופלא. זאוס שכב עם מטיס, ואחר שסיים לעשות את מה שעשה, הבין שיש נבואה האומרת שהילדים שלה יהיו חזקים וחכמים ממנו, הוא היה אובד עצות ועשה את המעשה הכי הגיוני שניתן לעלות על הדעת ופשוט בלע אותה. מטיס, כאישה בעלת תושייה, לא מבזבזת זמן וכשהיא בבטן של זאוס, היא מכינה מגן וקסדה לבתה שטרם נולדה. ולזאוס אין מושג מה מתחולל בבטן שלו. קולות הפטיש גרמו לזאוס לכאבי ראש חזקים, והוא ביקש מאל הנפחים שיפתח את ראשו עם גרזן, ומתוך ראשו קפצה אתנה, לא בייבי אלא אישה מבוגרת וחמושה מכף רגל ועד ראש. זאוס התמלא שמחה ואתנה הייתה לבתו האהובה ביותר. תפקידה הגדול ביותר של אתנה היה כפטרונית של העיר אתונה, שעליו הייתה צריכה להתחרות עם פוסידון/נפטון, אל הים שהיה גם הדוד שלה. הם הסכימו בניהם שכל אחד יביא מתנה לעיר ואנשי אתונה יחליטו מהי המתנה המועדפת עליהם, וכך יקבעו מי יהיה הפטרוני של העיר. פוסידון שחשב שמים יהיו הדבר החשוב ביותר שהעיר צריכה, הכה על האדמה ומהבקע התפרצו מים, אולם אלה היו מי ים מלוחים, שלא היו טובים לשתייה והשקיה. אתנה נתנה לאנשי אתונה את **עץ הזית** הראשון שלהם, שנתן להם שמן ועץ והם בחרו בה לפטרונית העיר. סיפור זה, ועוד רבים אחרים, מראה לנו מדוע נחשבה אתנה גם לאלת החוכמה, **הינשוף**, שמסמל עד היום בתרבות המערבית את החוכמה, מקודש לה והוא אחד מהסמלים שלה.

ומיהו האל אפולו ?

אפולו היה אל יפה תואר, לא רק יפה תואר, אלא גם ברוך כישרונות, ודמות מוערצת ע"י היוונים, הוא כונה היווני ביותר שבין האלים, הוא היה אל המוסיקה שניגן באוזני תושבי האולימפוס. הוא היה אל השמש ואל התרבות. אפולו היה האל הראשון שלימד את האדם את חוכמת הרפואה. ואף על פי שאפולו היה כליל היופי, היו נשים שלא סגדו לו, כמו דפנה. יום אחד יצא אפולו לצוד ביער. הוא ראה את דפנה שהתרחצה בנהר והתאהב בה. מה שהוא לא ידע זה שהיא הייתה בתולה ולא אהבה גברים. ומכל האלים בעולם דווקא אפולו, חיזר אחריה בהתלהבות והיא לא נענתה לו. (יש אומרים שארוס הוא שירה באפולו את אחד מחיצי האהבה שלו) אפולו ניגש אל דפנה כדי לדבר איתה, אך דפנה נבהלה וברחה ממנו. כך החל מרדף בין עצי היער, דפנה בורחת ואפולו מנסה להרגיע אותה בדברי אהבה. לבסוף, כשנוכחה דפנה לדעת כי אפולו משיג אותה ובעוד כמה רגעים יתפוס אותה, קראה דפנה לאביה לעזרה. בדיוק ברגע שאחז בה אפולו היא הפכה לעץ, **עץ הדפנה**. אפולו שהבין כי הוא זה שגרם לתוצאות הכואבות. החליט מאותו הרגע והלאה להסתובב עם זר עלי דפנה על ראשו. וזהו מנהג שנהגו בו אלי יוון, הקיסרים ברומא, מצביאים ואפילו גל פרידמן שלנו, שם כתר עלי דפנה באולימפיאדה באתונה. וכמו בכל טלנובלה טובה, גם פה הייתה לפחות אישה אחת שאפולו שבר את ליבה, קליטיאה. קליטיאה הייתה נימפת מים שהתאהבה באפולו, אל השמש. אך, לרוע מזלה, אפולו לא אהב אותה והיא נכנסה לדיכאון עמוק, היא התיישבה על האדמה הלחה ובמשך תשעה ימים, לא אכלה ולא שתתה ופשוט בהתה בשמש. כל בוקר שהשמש עלתה במזרח, היא הייתה עוקבת אחריה והמשיכה עד שהיא שקעה במערב. כך מידי יום. לבסוף, כפות רגליה השרישו שורש באדמה, ופניה הפכו ל**פרח חמנייה**, או "**פרח השמש**", כפי שנהוג לכנות אותו. ועד היום ממשיך פרח החמנייה להפנות את פניו לעבר השמש במסעה בשמים, מהזריחה ועד השקיעה.

אחד השימושים המפורסמים שיש היום בשם אפולו הוא מבצע אפולו שהוא כינוי של טיסות לחלל של האמריקאים.

כן סיפורי המיתולוגיה סופרו לפני הרבה מאוד שנים, אבל הם חיים ונושמים עד עצם היום הזה.

מטבע אשר בצד אחד מראה את אתנה, ומצד שני ינשוף עם ענף של זית לידו

אפולו ודפנה, ג'אן לורנצו ברניני, וילה בורגזה רומא